

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones Fratris Gabrielis Barelete ordinis predicatorum
tam quadragesimales: q[uam] de sanctis**

Barletta, Gabriel

Parisius, 1507, XXV. Jan.

Feria sexta quarte dominice quadragesime de amore coniugali. vel
mulirum kaudibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69837](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69837)

Crat quidam

languens Lazarus a be-
thania: de castello ma-
rie et marthe soroz ei⁹
Joh. xi. cum quadā vice
p̄dicaret hierosolimus et inter cetera
diceret. Ergo et pater vnum sumus iu-
dei ip̄m cum discipulis voluerunt la-
pidare. Sed ip̄e de manibus eoz eua-
dens: abiit trans iordanē longe a be-
thania per dietam. Cum autem ibi es-
set. videlicet in deserto Ephrem: vt di-
cit Glo. Interim Lazarus infirmatur
Miserunt sorozes vitam fratris deside-
rantes ad euz dicentes. Domine ecce
quem amas infirmatur. Quare nō di-
cunt. Veni Respondet Augu. Sufficit
amanti nunciare necessitatē amici Je-
sus autē dicit eis. Infirmetas hec nō
est ad mortem. sed p̄ glia dei: vt filius
glorificetur per eam Diligebat autē
iesus marthā et sorozē eius mariam
lazarum. hoc dicitur ad ostendenduz
q̄ nō oportuit q̄ maria et martha irēt
ad christum personaliter: sicut regul⁹
de quo Johan. iij. Quia christus erat
familiaris Lazaro et sorozibus eius:
et ibi frequenter hospitabat. Vñ man-
sit xps̄ ibi duobus dieb⁹. Quod factuz
fm̄ Aug. est donec lazarus: expiraret
sepultus iaceret et sic miraculum cla-
rus appareret. Quarta autē die: dixit
discipulis suis Eam⁹ in iudeam iterū
Dicit ei discipuli. timentes in iudeā
reverti. Rabbi nunc querabant te iu-
dei lapidare: et iterum vadis illuc. q.
d. nec tibi: nec nobis securum est. Re-
pondit iesus eos scilicet asscurando
Nonne duodecim hore sunt diet. q. d.
Si tunc habebant voluntatem me la-
pidandi: modo non facient: quia muta-
to ip̄e potest voluntas mutari. Talis
modus loquendi est apud omnes. Vel
sic. Nonne duodecim hore tē. hore se-
quunt diem: non dies horas. Et vos
estis hore: ideo debetis diem sequi.
Sequitur lazarus amicus noster dor-
mit Quare mortem vocat dormitiōnē

Respondet Glosa. quia sicut est facile
dormienti suscitari cito a sōno: sic chri-
sto a somno mortis. Sed vado vt a som-
no excitem eum: quia facilius est chri-
sto suscitare mortuum: q̄ alteri susci-
tare dormientem. Dicunt discipuli.
Si dormit saluus est. q. d. Ex quo dor-
mit signum est sue curationis: vnde nō
est necesse q̄ tu vadas illuc. Putabāt
dictum xpi de dormitione materiali
Tunc exprimit mortem ip̄ius Laza-
ri dicens. Lazarus mortuus est gau-
deo. Non de eius morte absolute: sed
p̄pter vos vt videntes eius suscitatio-
nem in fide confirmemini. Au diens
Tho. vba xpi: dixit socijs suis. Eam⁹
uos et moriamur cum illo. Glo. Verbu-
z fuit amoris. Inuenit lazari monumē-
to quattuor dies habentem. Occurrit
ei martha. Domine si fuisses hic frat-
r meus non fuisset mortuus. Glo. Appa-
ret q̄ credebat ip̄m posse preseruare
fratrem suum a morte: tamen imper-
fecte credebat: quia videt innuere q̄
non posset tantum absens q̄tum p̄s.
Sed nunc scio: q̄ quecunq̄ poposce-
ris a deo dabit tibi deus. Respondit
xps̄. Resurget frater tuus. Sed illa in-
tellexit hoc de futura resurrectione.
Unde subdit. Scio quia resurget in re-
surrectione in nouissimo die. Respon-
dit iesus. Ego sum resurrectio et vita.
Qui credit in me etiaz si mortuus fue-
rit viuet: et omnis qui viuit et credit
in me non morietur in eternum. Cres-
dis hoc? Respondit. Utiq̄ domine.
Quia per verbum xpi fuit instructa
plenius de fide q̄ ante. Abiit cito et vo-
cauit sorozem suam: et eaz ad xpm ad-
duxit: illa autem ad pedes p̄cidents di-
xit verba similis marthe. Domine si
fuisses hic: frater meus non fuisset
mortuus. Dixit ei Ubi posuistis eum
Fuit verbum pie cōpassionis. Lachry-
matus est iesus. Ratio: quia ip̄m de
tuto statu reducebat ad presentem mi-
seriam: exclamauit di. Lazare veni
foras. Quare exclamauit nomine pro-
prio. Respondit Theo. Altius clama-

Festa sexta

uit vt refrenaret ora gentiliuz fabulā
tium in tumultis latitare animas de-
functor. Quare alta voce dixit. Laza-
re veni foras Quasi aduocaret de lon-
gino. In hoc euāgelio erit sermo de
lauid⁹ feminariū. Ubitria videbim⁹
¶ Primum de cordialis dilectionis.
¶ Secundum de humanalis correctionis
¶ Tertium de honeste instructionis
¶ Primum dicitur rē. Conclusio ē me-
orum iurista. ff. de arbi. l. si vnus. Et
C. de veteri iure enu. le. ij. Quod p⁹
proprietatem et hoc meū et tuum. ve-
nerunt discordie et litigia. Unde. Sen.
lib. de quattuor virtutibus. Quietissi-
mā vitam agerent homines in terris
Si hec duo verba a natura omnium
rerum tollerent: meum et tuum. Pro-
pter hec inuenta sunt leges iura ciui-
lia: aduocati: procuratores: rectores:
notarij officiales. Ex hoc verbo meū
et tuum veniunt lites: discordie: rixē:
Ex hoc meū et tuū committuntur oīa
mala. Unde Luca. in. ij. Certamen
monistis opes. Quot sunt mortui. Sti-
lius non respicit patrem amicus ami-
cum Et propter hanc causam antiqui
philosophi: singulariter Socrates vt
ponit phis. ij. Pol. et plato in politica
sua et plures alij: vt habet. xij. q. l. c.
Dilectissimis. vt lites discordie et oīa
mala tollerentur: et omnia in pace vi-
uerent: voluerunt omnia esse commu-
nia. Possessiones campi: aurum: argē-
tum et omnia. Et quis precipue lites
et discordie maxime exstantur prop⁹
mulieres. Unde Lactan. in. ij. Nul-
la vehementior discordiarum est cau-
sa q̄ vnus femine a multis maribus
appetitio. Et Iuuenalis. Nulla ferē
causa est in qua non femina litē mo-
uerit Et Oug. homelia cananee. Mu-
lier caput peccati arma dyaboli: ex-
pulsio paradisi: mater delicti. corrup-
tio legis antiq̄. Et Eccle. xv. A mu-
liere sumpsit initium omnis perditio
Unde et plato prout Lactan. ij. et La-
ertius in vita sua ponit de quattuor
agebat gratias nature. Primo qz nō

erat barbar⁹: sed grecus. Secdo quā
non erat bestia: sed homo rationalis.
Tertio qz athēntensis: non thebanus
et qz natus tempore Socratis. Quar-
to: quia nō erat mulier: sed homo mas-
culus In secundo de generatione.
Mulier est mas occasionatus Et ideo
vt tales lites amouerent: voluerunt
mulieres esse communes. Cuius opi-
nions fuit Nicolaus: vnus de septē
dyaconib⁹. vt ponitur. xxiij. q. iij. c.
Quidā. Quem errorē prius posuit.
Plato fm Tho. ij. p⁹tra Sen. Unde ra-
les negauerunt matrimonium et con-
iugiū. Contra quam opinionē instāt
docto. triplici medio ostendentes hoc
ēē inconueniens:
¶ Primo ratione
¶ Secundo auctoritate
¶ Tertio exemplo
¶ Primo ratione duplici. Prima hō-
noris. Secunda dilectiōis. prim⁹ arē.
Filij tenentur honorare parentes.
Exod. xx. honora patrem tuum et ma-
trem tuam. Et. xxi. Qui maledixerit
patri aut matri morte morietur. Eph.
vi. Filij obedite parentibus. Et. C. de
patris potestate. l. Congruētius. Et
ff. de in ius. vocando. l. Seneca. Quē
est ratio Propter esse quod ab ipis ha-
bent Quod quidē esse tam grande bō-
num est: vt sit fundamentum omnium
alioz bonorum. Nam qui non habet
esse nullum aliud bonū habere potest
Non diuitias: non gloriam: non famā
non scientiam non virtutes non gra-
tiam: non vitam eternam. Ip̄m etiam
esse ab omnibus est desideratum. An̄
Arist. ij. anime Omnis appetunt esse
et illius causa agunt quēcumqz agūt
fm naturam. Propter hoc bonū a pa-
rentibus habitum: lib. de hebdomas-
dibus. Boetius dicit. Omnium bono-
rum ip̄m esse bonum est. Ideo Arist.
ix. Ethic. Dīs et parentibus et magi-
stris non potest reddi equiualens.
Defer. o fili mi patri et matri grandē
amorem et reuerentiā: qz habuisti ab
eis digniorem remunerationem mundi. Ad

propositum ergo. Si omnia essent communia maxime mulieres: et nullum esset matrimonium parentes non discernent ab alijs. Filius non cognosceret patrem: nec filia matrem. Et econtra existentibus omnibus communibus. Et deficiente ista cognitione: per consequens deficeret honor et reverentia. Qui ut dicit phis. iij. anime. Voluntas non fertur nisi in bonum precognitum. Et in. vi. Ethic. Omnis doctrina est de precognitis Et augu. p. de trini. Firmissime novimus amari nisi nota non posse. Ideo non omnia debent esse communia: sed quisque habere sua propria. Secundo ratione rē. Naturaliter parentes diligunt propositos filios. Unde phis. viij. Ethic. Senec. rantis ad genitum naturaliter est amicitia In. vi. Pol. Amicitia est finem naturam gernerantis ad genitum Et de hoc lex civilis. l. fit. C. de curatore furiosi. Nullus est amor qui vincat amorem parentum. Ex hoc pater hac atque illac discurret ut filium foueat. Non timet estum nec calorem: nec aliquod periculum. Ad propositum. Si non esset matrimonium: sed omnia essent communia eadem ratione: et parentes non cognoscerent filios. Et deficiente hac cognitione parentes non nutrent filios: non nutriti deficerent: et per consequens mundus deficeret. Unde apparet opinionem istorum non esse bonam. et non posse stare. Quapropter venerabilis Beda super illo. Joh. iij. Nuptie facte sunt rē. detestans eos etiam ipsi qui detrahebant matrimonio dicit. Porro Traiani et Mariani ceterorumque nuptie detrahunt perfidia: quod sit danabilis insinuat. Si enim thoro immaculato et nuptiis celebratis debita castitate culpa inesset nequaquam dominus ad has veniret: nequaquam eas signorum suorum iunctis consecrare voluisset. Ille. hoc sanctum matrimonium fuit institutum ab omni potenti deo in paradiso terrestri. Se. iij. quando clamavit. Crescite et multiplicamini et replete

terram Non erat opus o deus dicere hoc Quia hec civitas tibi obediens fuisset. Mundus est plenus spuris. Et Christus hoc ratificans. Mat. xix. Relinquet homo patrem et matrem et adheret uxori sue: et erunt duo in carne una. Dixit uxori: non uxoris: o concubinarie. Cui non sufficit una mulier. In quibus verbis notatur strictissima coniunctio amoris inter virum et uxorem. Unde Aposto. eph. v. Viri diligite uxores vestras. Ad quem amorem inducuntur triplici modo.

¶ Primo: exemplo sanctorum

¶ Secundo paganorum

¶ Tertio: figura

¶ Primo rē. Senec. xij. de Abraham qui tantum dilexit Sarram uxorem suam: ut ipsam vocaret uxorem non uxorem. Dic inquit queso: quod soror mea sis Quando ibat ad pharaonem. Preterea Senec. xxx. de Jacob qui tantum amavit Rachel: ut pro ea sustineret frigus et tribulationes Unde dicebat de se in die non videbat estum et in nocte gelu. Sed videbantur ei dies pauci: pro amoris magnitudine. non alia ratione o Jacob nisi quia illam diligebas. ¶ Secundo exemplo paganorum Refert Valerius lib. iij. c. vi. de amore conjugali de Tiberio gracco: quod duobus agribus apprehensis scismasculo et femina: certificatus per aruspice quod dimisso masculo uxori sua cito moreretur. dimissa femina ipse moreretur statim feminam dimitti iussit uti nuptis in conspectu suo seipsum interitu serpentis occidi. Preterea de Mitridate qui uxorem hispicrateam tantum amavit: quod non poterat patri prius presentia sua. nec per horam Unde ex hoc ipsum sequebatur tonsis capillis in bello: induta habitu virili. Et virum fugientem ab inimicis in armis sequebatur eum per loca desertam. Preterea de Marco Anthothomo erga Cleopatram: qui filare visus est cum ea. ¶ Preterea de Cu. Planco. Qui videns uxorem

Festa sexta

mortuam rediens de bello pre lachrimis in funere defecit. Preterea de illo qui uxorem in ferculo bibit mortuam dum esset in p[ro]nto intelligens vero hoc reuersus est domum et cineres extumulari fecit et cineres illos omni ferculo imponebat. Unde ipse simul cum filio omnes comederunt. Preterea de M. planco . qui videns uxorem mortuam vi amoris aperuit sibi cor vnguib[us]. Preterea de egregia uxore Nomine Pompilij . de qua Ouidi[us] decimoquin[to] Metamorphos[is] ipsa mortua: non valens sustinere tantum dolorem siluam abiit ibi lachrimas vitam suam viduam. Si g[er]mani hoc fecerit et pagani: quare non magis xpiani? Tertio figura De annulo q[ui] dat uxori in signu[m] amoris habet quatuor conditiones.

¶ Prima est aureus.

¶ Secunda est rotundus.

¶ Tertia in quarto digito.

¶ Quarta q[ui] sit tantum vnus.

¶ Prima est r[ati]o. Quia sicut aurum excellit omnia metalla: ita amor viri debet excedere o[mn]es amores respectu uxoris. Unde Tho. xxij. questione. xxvi. dicit q[uo]d plus reuerentie debetur patri: sed maior amor uxori. Secunda q[ui] sit r[ati]o. In signum q[uo]d numq[ui]s debet habere finem: nisi per mortem postq[ui] semel coniuncti sunt. Tertia q[ui] sit r[ati]o. Quia est ibi quedam vena que p[ro]cedit a corde in signum fidei: vt dicitur .xxx. q. vi. cap. Femine. Quarta q[ui] vnus: vt ostendat amoris singularitas. Quia in omnib[us] vult homo societatem. Sene. Nullus eligeret esse solus. Tullius. Natura nihil solitariu[m] amat. In. vi. Ethic. Homo solitariu[s] aut deus est aut bestia. In omnibus ergo amicitiam vult homo nisi in amore uxoris. Noli me tangere: nisi forte sit aliquis infamis. Diligite ergo uxores vestras. Sed forte dicis. Cui vera amicitia fundetur in bono vtili: delectabili: et honesto: vt habet Tho. xxij. q. xxij. Et Tullius de amicitia. Et philosophus. viij. Ethic. Cui[us] utilitatis e[st] vxor in domo. Resp[on]sio

deo Quod ab ipsa sunt infinita bona: Ecclesiasti. xxxvi. Qui possidet bonam mulierem: inchoat bonam possessionem. Bona possessio: dat sustentamentu[m] homini. In eodem. xxv. Bestus qui habitat cum muliere sensata. In eodem. Mulieris bone beatus vir. Eccle. viij. Noli discedere a muliere sensata: gratia verecundie illius super aurum. Non est aliquod ornamentum in domo quod ei merito possit comparari. Non aurum: non argentum. Illa est que patrem et matrem parentesq[ue] omnes relinquit: et intrat domum tuam sub moribus tuis. qui es bestialis: hec est q[ui] frumentu[m] ordinat: pannos lauat: lacerata restaurat. Colu[m]ba est viri et filio[rum]. Quis ordinat domum: quis filios? Vere mulier. Si plangit: plangit: et ipsa Si infirmaris: infirmatur et ipsa Cibum non capit. somnum oblitata: qui escere nescit. O quot sunt qui ab uxoribus sustentantur. Ideo ecclesia. xxxv. Ubi non est mulier. gemiscit eger. In huic figuram. Sen. ij. Dixit dominus. Non est bonum hominem esse solum: faciamus ei adiutorium simile sibi. Dubiu[m] queritur: quis plus amat. Respon[sio] q[uo]d mulier: quia mulier est dulcior corde: q[uam] homo.

¶ Secundus dicitur r[ati]o. Cum mansuetudine debet corrigi: non cum tyrannide: nec cum asperitate seu austeritate: non cum amaritudine: sed dulcedine. xxij. questione vltima. c. vltimo. Modus debet habere uxorem in dilectione: et debita disciplina. Et philosophus libro 3o. Vir non debet femine iniurari: ne femina iniurietur sibi. In huic figuram: vt dicit magister in. iij. distin. xvij. Mulier non est formata de capite viri ne videretur domina. Unde Asculanus familia mihi displicet in qua galina canente gallus tacet. Unde Proverbiorum xxxi. Per tria mouetur terra et quartum quod non potest sustineri. Per seruum cum regnauerit. Per stultum cum saturatus fuerit. Per ancillam cum fuerit

heres domine sue. Et per odiosa mu-
 lierez: cu in matrimonio fuerit assum-
 pta. Ille. Quattuor sunt que expellit
 homine de domo. fumus: ignis: aqua:
 & mala mulier. Preterea non est fa-
 cta de pedib' ne videretur ancilla ef-
 se. Sed de costa: vt esset socia viri: et
 solatium. C. de crimine expirate he-
 reditatis. Uxor est socia viri. Et si qua
 do erat. Quis omnes sumus defectu
 osi: iuxta illud Ia. iij. In multis offen-
 dimus omnes: debet corrigi cuz man-
 suetudine & benigne. Non cu confusi-
 one vel verecundia: aut publice con-
 ceptibiliter arguenda. Unde varro in
 satyra que Mappa inscribitur. dicit
 Quod vicium piugis aut tollendum
 aut ferendum est. Qui tollit vicium co-
 modiore piugē pstat. Qui fert semet
 efficit meliore. Un ponit Aulus gelli-
 us li. i. nocturnum acticaruz. Qd cu eru-
 pides interrogaret Socratē. cur Xa-
 tippem vxores suam litigiosaz & que
 nunq cessabat bruntularē per domu:
 non lineret. Respondit Eam tales do-
 mi ppetior: assuesco & exercitor vt ce-
 teroz quozq petulantiam & iniurias
 facilius feram. Sed nota fm al-
 ber. super Lucā tres sunt spes muli-
 erum. Quedā sunt suspecte. Quedaz
 sunt medie. Quedā sunt pbate. Prio
 rē. Iste sunt arctande & disciplināde
 Qd vt dicit Eccl. xxv. Si non ambula-
 uerit ad manū tuam: confundet te in
 conspectu inimicorum tuoz: Ideo sūt
 corrigende. Et hoc triplr. Pūmo bo-
 nis verbis. Eccl. xvij. Corripe ami-
 cum tuum et da locuz timori altissi-
 mi. et Augu. in regula. Corripite in-
 quietos consolamini pusillanimes.
 Scdo minis David. Irascimini & no-
 lite rē. Tertio verberib'. Prouerbio.
 p. Cor duruz in baculo percutē. Pro-
 uer. xij. Qui parcat virge: odit filiu
 suuz. Quia virtus stat in verbis: her-
 bis et lapidibus. Adde quartum fra-
 ter baculus. Scdo quedā sunt medie
 Et quia vt dicitur di. xxxij. c. habuit
 se. In rebus ambuguis absolutuz non

debet esse iudiciuz. Debet pbare ma-
 lierem lento passu. Tertio quedam
 sunt rē. De his dicit Socrates. Pus-
 dica mulier custodia non indiget.
 In verbo custodia applica contra
 viros qui omnem libertatem tollunt
 vxorzibus. Non mireris si furant: eas
 absoluo. Noli eas cedere baculo: qz
 non possū: quia papa hanc aucto-
 ritatem non concessit. Iste ergo sunt relin-
 quēde in libertate sua. & cu omni hu-
 manitate corrigēde: si errāt. Un Ber.
 ad Raymundum vxorem bonam po-
 ti' risu p baculo castigabis. Col. iij.
 Viri diligite vxores vestras: & nolite
 esse amari vt. s. tractetis sicut ancil-
 las. Non immerito. Quia vt dicitur
 Eccl. xxvi. Mulier fortis oblectat vi-
 rum suum. Quapropter apud roma-
 nos merito arguitur austeritas quat-
 tuor viroz De quibus dicit. Uale. li.
 vi. c. iij. Qui seuerese habuerunt ad
 vxores suas: eas male tractando. Pri-
 mus fuit. Q. Antisthius: qui videns
 vxorem suam loquentē cum meretrici-
 cula quadā libertina secrete eam re-
 pudiauit. Male se habuit. Secun-
 dus. P. Sempromius qui coniugem
 repudiauit: quia ierat ad theatrum
 ad spectandum ludos: absq sui licen-
 tis. Male egit. Tertius fuit. Sul-
 pitius gelidus: qui vxorem repudia-
 uit quia ierat capite discooperto.
 hoc erat preceptum romanor. For-
 te melius: quia velum expendunt:
 vt Vene. que oculo clauso eunt: & pl'
 circumspectat: qd alie duob'. Quartus
 fuit Cu. Metellus. qui videns
 vxorem rubeaz reuertens de platea
 dubitauit aurisse vinarium cantaz.
 Quis erat preceptum romanorum.
 ne mulieres viuum biberent. O qd bo-
 num esset nunc: quia nimis garrulāt
 Vocauit eam dicens. Exuffa mihi
 in aurem. Dedit ei canatam vini. Ex
 hoc ipsam iugulauit. Male se habu-
 it in hoc. Practica. O quanti hodie
 qui arguunt vxores cum malis ver-
 bis di. Nepharia proditrix ebriosa.

Feria sexta

Si est proditrix et tu pditor: si mere-
trix et tu adulter. Femine dignitatē
suam habent a maritis. ff. de senatori-
bus. l. femine. femine dignitatē a vi-
rox dignitatib⁹ sortunt. Iniuria fa-
cta vxori est mariti. Mat. x. Qui vos
spernit me spernit. In Autentico de
Consulib⁹. §. Si xō. Col. iij. Uxores
nanq; coruscāt radijs maritor. Sicut
canes in domo. Nō sic o vir: s; cū mā
suetudine vxores vestras corrigite.
Ad qđ duplici exēplo inducuntur vi-
ri. Pamo de Job. i. Qui amissa omni
substantia a demone vberatus: rī-
debat a muliere. Benedic deo: et mo-
rere. Rñdit benigne. Quasi vna de
stultis mulieribus locuta est. Non di-
xit simpliciter. stulta. sed conditiona-
liter. Secundo Tob. iij. Qui dū esset
ad parietē quiescens. post sepelitionē
mortuor: hirundo steruus in oculos
fecit. factus est cecus. Mulier est rī-
debat. Rñdit. Ille. Vana facta ē spes
tua. O mulieres vultis documentum
quo eritis in pace cum maritis ve-
stris. Facite illud consiliū illius ve-
rile. quod dedit iuencule. Vis stare
cum marito in pace. Audi vide et tace
Viri ppter multas occupationes se-
pe clamant: vxor taceat. i. Pol. Silen-
tium: mulierī prestat ornamentum.
Ecclesiastici. xxxvi. Audi tacens et p
reuerentia accidet tibi bona gratis.
Et si loquitur morose. dulciter. Pro-
uer. x. Sermo mollis frangit irā. Indu-
cunt ad hoc exēplo virginis. Que qñ
quies locuta est vt Alber. li. iij. Co-
ca. iij. Primo nazareth. Ecce ancilla
rē. Scđo in tēplo. Fili quid rē. Ter-
tio in nup. Unus non rē. Quarto quā
dō salutauit helizabēth. Quinto quā
dō dixit Magnificat anima mea rē.
Due sunt regule virtut ad vxorem. Pri-
ma eam amet. Secunda eam pascat
et foueat. Alie regule vxoris. Prima
ipsum honoret. Secunda res domus
curet. Pater secundum.
¶ Tertium rē. Ut ipsam instruat bo-
nis moribus: cū sit datus ei in magi-
strū: et caput vxori sue. Ephe. v. Mul-
eres sint subiecte viris suis: sicut dño
qm̄ vir caput est mulieris. Sup quo
Nicolaus de Lyra Sunt imperfectio-
res viris: et quo ad sexū: q; est mas oc-
casionatus: et quo ad intellectū: q; de-
ficiunt in discretionē. Debet ergo vir
eā docere. Alexander magn⁹ vol. vxor
rari quesuit consiliū sup hoc qđ age-
re deberet. Cui rñdit Aristote. suis
pceptor dās quattuor documenta ne-
cessaria omni volēti vxorari. Primus
est. O alexander bene cogites sup eā
q; si vis equū emere p̄us illum vides
si h; la lapadina: si oculos gibbos: si
bonam cropam. Plus de vxore. ¶ Se-
cundū documentū. Debes cogitare si
h; parentes bonos aut malos. Si bo-
nos cape illā. q; vt dicit philosophus
i. Zcono. Impossibile ē q; filij sint mas
li cōmuniter: qñ parentes sunt boni.
Si malī nō capias: q; idē philosoph⁹
Impossibile est negligēt⁹ dominis
suis esse sollicitos. Aut habet vnum
bonū et aliū malū. Aut pater: aut ma-
ter. Si pater est bonus et mater mala
magis timendus est. Quia filij plus
capiunt a matre q̄ a patre. O quot vi-
demus mala. ppter matres que sunt
meretrices. Si pater est malus et ma-
ter bona potes eaz capere: quia filia
plus matri q̄ patri assimilatur.
¶ Tertium documentum: vt ducat in-
uenem magis q̄ vetulaz. Non sine
ratione. In li. Zcono. philosophus.
Oportet inquit virum puellaz duce-
re in vxorem vt doceat bonos mores
O socie bonos mores nō turpia Tob.
ix. de semetipso ante q̄ ingrederet ad
sarraz dī. Surge Sarra et deprecet
mur deuz hodie: cras et post cras: q;
his tribus noctibus deo iungimur.
Tertia autē nocte transacta: in nos
stro erimus coniugio. Ille. O quale
hoc matrum: nuz. ¶ Quartus est rē.
Ad virtutes. Quidam querunt diuiti-
as. Cōtra petrarcha li. de remedijs
fortuitorum. Nichil est importunius
vxore multum dotata. Nichil sibi illi

quum arbitrat: dñi am se putat nō so-
 ciam. Unde dos ingredit inde liber-
 tas. Unde seruanda est regula Theo-
 phraſti. Melius est ducere pauperez
 pacificā q̄ dimitte litigioſā. Unde. Sa-
 pien. Prover. xxi. Melius est sedere
 in angulo dom⁹ q̄ cū muliere litigio-
 ſa in domo cōiuij. Ex hoc Licurg⁹
 poſuit legē ſuis archienſib⁹: vt puel-
 le indorate nubereēt et vxores elige-
 rentur nō pecunie. Et hoc ſapienter
 quia non vxor nubit viro: ſed auari-
 tia eſt vxor. Aliqui querūt pulchritu-
 dinem Diony. iij. Pulchrum ⁊ bonū
 omnia deſiderāt. Et hoc eſt malum.
 Ille it querendo brigam: querendo
 pulchraz. Unde. Theophrā. Difficile
 tuſtodit: qđ plures amāt. Quare o
 Theophrāſte Quia pulchra cito ad-
 amat. Iſte ſunt que ſemp volunt ſta-
 re ad fenestrā. Super oſta aptando
 capillos ⁊c. O infane. Sunt alij qui
 dicunt ⁊ querūt bonos mores. Et hoc
 eſt ſanctū: ⁊ meli⁹. Prover. xij. Mu-
 lier diligens corona viri ſui que mū-
 dum ornauere. Quod pater quadru-
 plici teſtimonio.

¶ Primo mulierū veteris teſtamēti

¶ Secūdo mulierū noui teſtamēti

¶ Tertio mulierū paganorū.

¶ Quarto mulierū ſanctarū

¶ Primo ⁊c. Eua Sarra Rebecca Ra-
 chel. Susanna heſter Aſa: et aliarū
 ſanctarū. Secūdo ⁊c. Domina Clotilda
 regina francoꝝ: que predicatione ſua
 virūꝝ Clodouem conuertit ad fideꝝ
 xp̄i cum omni regno ſuo. Dña Salla
 regina vngarie que virum ſtephanū
 cum omni regno ſuo conuertit. Dña
 Theodolinda regina longobardorū
 que edificauit eccleſiam ſancti Joh.
 moꝝte conuertit totūꝝ regnum ſuum
 Monica Au. Madalena totā marſi-
 liam Sancta Cecilſa. Valerium. ſ.
 Theodoꝝa Siſinnij. Dña blāca que
 conuert⁹ plures reformauit. Verifi-
 catur ſentētis apoſtolica. i. Cor. vij.
 Sāctificatus eſt vir ⁊c. Tertio ⁊c.
 Dña amata regina latinoꝝꝝ mater

Latini regis italie que inuenit litteras
 ras. xx. vsq; ad. x. cum mundus fuerit
 per. ij. M. annoꝝ sine: ſed hec inuenit
 vt dicit Iſido. i. Ethi. Dña Iſides que
 fuit tpe abrahe inuenit litteras he-
 breas et egyptias. Preterea dña Se-
 miramis que inuenit vsum brachaz
 cum mundus fuerit sine eis vsq; ad
 Noe. Preterea Dña dido que bellū
 tenuit contra romanos que cōſtruxit
 carthaginem. Quarto ⁊c. Caput ha-
 ruih Mariavirgo que chriſtū genuit
 ⁊c. Mulieres fuerunt firmiores in fi-
 de. Unde chriſtus primo apparuit eis
 poſt reſurrectionem q̄ apoſtolis

¶ Sabbathum. v. xl. Quod virgo
 maria eſt ſpecioſiſſima ſuper om-
 nes mulieres.

Ego ſum lux

mundi: qui ſequitur me
 non ambulat in tenebris
 ſed habebit lumen vite Jo. viij. ¶ Re-
 citat exemplum Vincentius hysto.

Quod quidam miles fuit habens ca-
 ſtrūꝝ qui omnes tranſeuntes per viā
 ſine miſericordia ſpoliabat hic virgē
 nem quotidie ſalutabat. Que maria.
 Quadam vice monachus tranſiens
 fuit: queꝝ predict⁹ miles ſpoliari pre-
 cepit vir ſanctus predones rogauit vt
 ſe ad domūꝝ ſuum conducerent: qz
 ſecreta habebat ſecum: conferenda:
 quo conducto Vocetis inquit omnes
 de familia veſtra. Cum veniſſet quſ-
 dam in medium qui erat camerari⁹
 oculis reuerſis hinc inde circūſbat.
 Adiuꝝo te inquit dicas mihi quare
 huc veneris. Rñdit ego ſum demon
 et. xij. annis cum milite māſi: qz pri-
 ceꝝ noster me huc miſit: vt die qua
 hic ſalutationem ſineret occiderem.
 Miles aut hoc audiens expauit: ⁊ ad
 monachi pedes puolurus vitam emē-
 dauit. Igitur mariam ſalutem⁹. Que
 gracia ⁊c. Ego ſum lux mundi: qui ſe-
 quitur me non ambulat in tenebris.
 Quadā die dicit xps in eis. Ego ſū
 lux mundi. Secūdo Alber. tūm ſup Lu-
 n ij